

Załącznik nr 1 do uchwały
Zarządu Powiatu w Pile

Nr 2021

z dnia.....2021r.

**POWIATOWY
PROGRAM DZIAŁAŃ
NA RZECZ
OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH
NA LATA 2021-2027**

Piła 2021

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP

1. Wprowadzenie
2. Podstawa prawna Programu

II. PROBLEMATYKA NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

1. Niepełnosprawność w świetle prawa.
2. Stopnie niepełnosprawności i instytucje powołane do orzekania o niepełnosprawności.
3. Osoby niepełnosprawne w powiecie pilskim.

III. CELE I ZADANIA PROGRAMU

1. Cel główny programu.
2. Cele szczegółowe.
3. Zadania.
4. Przewidywane efekty realizacji Programu.
5. Harmonogram realizacji Programu.

IV. REALIZATORZY PROGRAMU

V. TERMIN REALIZACJI PROGRAMU

VI. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

VII. OCENA REALIZACJI PROGRAMU

VIII. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

IX. PODSUMOWANIE

1. Wykaz skrótów

I. WSTĘP

1. Wprowadzenie

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2021 – 2027, zwany dalej „Programem”, jest dokumentem określającym i koordynującym działania w zakresie polityki społecznej Powiatu Pilskiego, ukierunkowanym na rozwiązywanie problemów osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej, zawodowej i zatrudniania oraz przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

Podstawowym założeniem Programu jest dążenie do stworzenia kompleksowego systemu wsparcia osób niepełnosprawnych i wdrożenie rozwiązań, które umożliwią im samodzielne oraz niezależne życie. Kreowanie lokalnej polityki na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie zapobiegania niepełnosprawności, łagodzenia jej skutków, rehabilitacji, a także realizacji zadań zmierzających do pełnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i zawodowym stanowi ważne i obligatoryjne zadanie władz samorządowych. Nie zmniejsza to odpowiedzialności ogółu społeczeństwa, jednostek czy też organizacji, które od lat są partnerami w tworzeniu spójnej i efektywnej polityki na rzecz osób niepełnosprawnych.

Program określa działania realizowane na terenie Powiatu Pilskiego na rzecz osób niepełnosprawnych, zmierzające do pełnego, indywidualnego rozwoju i zaspokajania potrzeb osób niepełnosprawnych we wszystkich sferach i na każdym etapie życia, gwarantujące pełne uczestnictwo w życiu społecznym.

2. Podstawa prawna Programu

Opracowanie i realizacja Programu jest obowiązkiem wynikającym z art. 35a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 426 z późn. zm.), który stanowi, że do zadań powiatu należy m.in. opracowywanie i realizacja powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie:

- rehabilitacji społecznej,
- rehabilitacji zawodowej i zatrudniania, oraz
- przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2021-2027 jest opracowaniem zawierającym cele szczegółowe i zadania stworzenia warunków do samodzielnego pełnego i aktywnego życia oraz wspierania uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i zawodowym.

II. PROBLEMATYKA NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

1. Niepełnosprawność w świetle prawa.

Nie istnieje jedna, powszechnie uznana definicja niepełnosprawności. Zgodnie z definicją stosowaną przez Światową Organizację Zdrowia: „do osób niepełnosprawnych zalicza się osoby z długotrwałą obniżoną sprawnością fizyczną, umysłową, intelektualną lub sensoryczną, która w interakcji z różnymi barierami może ograniczyć ich pełne i efektywne uczestnictwo w życiu społecznym na równych zasadach z innymi obywatelami”.

W Polsce stosowane są co najmniej dwie definicje dotyczące osób niepełnosprawnych. Pierwsza to definicja wynikająca z przepisów prawa i dotycząca podstawy prawnej kwalifikacji do grupy osób niepełnosprawnych. Zgodnie z ustawą z dnia z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych: „niepełnosprawność określana jest jako stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudniający, ograniczający bądź uniemożliwiający wypełnianie ról społecznych, a w szczególności ograniczający zdolność do wykonywania pracy zarobkowej”. Druga dużo szersza definicja niepełnosprawności stosowana jest w statystyce Głównego Urzędu Statystycznego i ujmuje: „nie tylko osoby niepełnosprawne prawnie, ale również osoby, które nie posiadają orzeczenia o niepełnosprawności lecz deklarują, że mają ograniczenia w wykonywaniu wybranych czynności tzw. niepełnosprawność biologiczną”.

2. Stopnie niepełnosprawności i instytucje powołane do orzekania o niepełnosprawności.

Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudniania osób niepełnosprawnych wprowadza trzy stopnie niepełnosprawności:

- 1) znaczny stopień niepełnosprawności,
- 2) umiarkowany stopień niepełnosprawności,
- 3) lekki stopień niepełnosprawności.

Do znacznego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych.

Do lekkiego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w istotny sposób obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną lub mającą ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne.

W stosunku do osób, które nie ukończyły 16 roku życia, niepełnosprawność nie podlega gradacji. Osoby te mogą uzyskać orzeczenie o niepełnosprawności. Dzieci do 16 roku życia zaliczane są do osób niepełnosprawnych, jeżeli mają naruszoną sprawność fizyczną lub psychiczną o przewidywanym okresie trwania powyżej 12 miesięcy, z powodu wady wrodzonej, długotrwałej choroby lub uszkodzenia organizmu, powodującą konieczność zapewnienia im całkowitej opieki lub pomocy w zaspokojeniu podstawowych potrzeb życiowych w sposób przewyższający wsparcie potrzebne osobie w danym wieku.

Orzeczenia są wydawane przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności – PZOON. Organem właściwym miejscowo w sprawie ustalenia niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności na wniosek mieszkańców Powiatu Pilskiego jest PZOON w Pile.

Ustawodawca w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych stanowi, że „rehabilitacja osób niepełnosprawnych oznacza zespół działań, w szczególności organizacyjnych, leczniczych, psychologicznych, technicznych, szkoleniowych, edukacyjnych i społecznych zmierzających do osiągnięcia, przy aktywnym uczestnictwie tych osób, możliwie najwyższego poziomu ich funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej”.

Zgodnie z powyższą definicją, rehabilitacja osób niepełnosprawnych ma trzy główne cele:

- 1) zapewnienie jak najwyższego poziomu funkcjonowania, który pozwoliłby osobom niepełnosprawnym na wykonywanie codziennych zadań życiowych i zawodowych.
- 2) zapewnienie osobom niepełnosprawnym takiej samej jakości życia, jaką mają pozostali członkowie danej społeczności, a także możliwości samorealizacji.
- 3) zapewnienia osobom niepełnosprawnym integracji społecznej czyli akceptacji ich przez swoją społeczność, uznanie ich praw do normalnego życia.

Do rehabilitacji, która ma zapewnić realizację powyższych celów niezbędne są działania organizacyjne tj. działania powołanych instytucji, placówek, zobowiązanych do świadczenia usług leczniczych, psychologicznych, technicznych, szkoleniowych, edukacyjnych, społecznych.

W zależności od rodzaju podejmowanych działań, wyróżniamy różne aspekty procesu

rehabilitacji np. aspekt leczniczy, psychiczny, społeczny, zawodowy, które są realizowane w ramach rehabilitacji leczniczej, psychologicznej, społecznej czy też zawodowej.

3. Osoby niepełnosprawne w powiecie pilskim

Zdiagnozowanie skali występowania zjawiska niepełnosprawności jest niezwykle trudnym procesem, ze względu na brak aktualnych danych, a co za tym idzie wiarygodnych statystyk. Przedstawiony obraz jedynie częściowo oddaje kwestię niepełnosprawności w Powiecie Pilskim.

Narodowy Spis Powszechny Ludności podaje, że w Polsce jest 4 697 048 osób niepełnosprawnych co stanowi 12,20 % ogółu populacji, w województwie wielkopolskim jest odpowiednio 428 770 i 12,44 %, natomiast w Powiecie Pilskim 17 544 i 12,66 %. Wskaźnik udziału osób niepełnosprawnych w powiecie jest nieznacznie wyższy od krajowego i od wskaźnika wojewódzkiego. Kobiet niepełnosprawnych w kraju jest 2 530 136, co stanowi 6,57% ogółu populacji, w województwie wielkopolskim jest odpowiednio 229 448 co stanowi 6,66 % oraz w powiecie pilskim 9 220 co stanowi 6,65%.

Udział mężczyzn wśród osób niepełnosprawnych w kraju wynosił 46,13 % wobec 53,87% kobiet i odpowiednio w województwie wielkopolskim 46,49 % wobec 53,51% kobiet. W Powiecie Pilskim 47,45 % wobec 52,55 %.

Jak podaje Główny Urząd Statystyczny – GUS , w związku ze zmianą sytuacji demograficznej w kraju, liczba osób niepełnosprawnych w 2011 roku (4 697 048) w porównaniu do 2002 roku (5 456 711) spadła o 759 663 osób (13,90 %).

Liczba mieszkańców Powiatu Pilskiego w 2019 roku wynosiła ogółem 136 112 osób.

Zgodnie z uzyskanymi danymi z Powiatowego Urzędu Pracy – PUP w Pile na dzień 31 grudnia 2020 r. zarejestrowanych było 218 bezrobotnych osób niepełnosprawnych, w tym 100 kobiet oraz 42 osoby niepełnosprawne poszukujące pracy i niepozostające w zatrudnieniu, w tym 15 kobiet. Analogicznie w 2019 roku, na dzień 31.12.2019 r. zarejestrowanych było 214 bezrobotnych osób niepełnosprawnych, w tym 100 kobiet oraz 40 osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i niepozostających w zatrudnieniu, w tym 14 kobiet.

W zaistniałej sytuacji, należy stwierdzić, że sytuacja osób niepełnosprawnych na rynku pracy nie uległa znaczącej poprawie. Najbardziej ogólnym, ale najprawdopodobniej najistotniejszym czynnikiem wpływającym na poziom bezrobocia wśród niepełnosprawnych, jest brak ich akceptacji

w społeczeństwie. Stereotypy i uprzedzenia oraz często niedostosowanie infrastruktury (bariery architektoniczne, urbanistyczne, transportowe i w komunikowaniu się, utrudniony dostęp do informacji, edukacji, itp.) powodują, że nie tylko niepełnosprawność jako taka utrudnia dostęp

do rynku pracy. Barięą w dostępie do pracy jest brak odpowiedniego wykształcenia osób niepełnosprawnych.

Rosnąca konkurencja wśród potencjalnych pracowników, bezrobocie w kraju i regionie, pociągające za sobą konieczność szybkiego dostosowania się do oczekiwań pracodawców stanowi dodatkową przeszkodę w pozyskaniu przez te osoby miejsc pracy. Dlatego należy wspierać alternatywne formy zatrudnienia, takie jak: telepraca, praca nakładcza i na zastępstwo oraz zatrudnienie wspomagane przez Zakład Aktywizacji Zawodowej – ZAZ oraz Zakłady Pracy Chronionej – ZPCh.

Pewną szansą na zwiększenie stanu zatrudnienia osób niepełnosprawnych są miejsca pracy, które zwolniły się w skutek emigracji zarobkowej. Należy dążyć do zbudowania zintegrowanego systemu pomocy dla osób niepełnosprawnych. W tym też celu zakłada się współpracę organów administracji samorządowej i administracji rządowej wraz z instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych.

I. CELE I ZADANIA PROGRAMU

1. Cel główny programu:

Głównym celem Programu jest zwiększenie uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami w życiu społecznym i zawodowym poprzez wyrównywanie szans oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.

2. Cele szczegółowe:

- 1) Zapewnienie dostępu do pełnej informacji o możliwościach pomocy osobom niepełnosprawnym. Popularyzacja wiedzy na ten temat.
- 2) Stworzenie systemu mającego na celu zaspokajanie indywidualnych potrzeb osób niepełnosprawnych ograniczającego skutki niepełnosprawności.
- 3) Ułatwienie funkcjonowania osób niepełnosprawnych w społeczności lokalnej, poprzez tworzenie środowiska wolnego od barier funkcjonalnych.
- 4) Wspieranie inicjatyw lokalnych mających na celu poprawę sytuacji osób niepełnosprawnych.
- 5) Działania na rzecz aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych.
- 6) Praca nad skutecznym systemem edukacji osób ze specjalnymi potrzebami, uwzględniającym różne formy kształcenia, takie jak szkolnictwo specjalne, edukację ustawiczną, integracyjną i włączającą.
- 7) Udzielanie wsparcia rodzinom oraz organizacjom działającym na rzecz osób niepełnosprawnych.

- 8) Przeciwdziałanie marginalizacji życia osób niepełnosprawnych na każdym etapie.
- 9) Przygotowanie kompetentnej kadry do pracy z osobami niepełnosprawnymi.

4. Zadania:

- 1) współpraca podmiotów rządowych, samorządowych, pozarządowych w celu integrowania osób niepełnosprawnych ze środowiskiem lokalnym. Wspieranie aktywności obywatelskiej osób niepełnosprawnych.
- 2) pomoc osobom niepełnosprawnym w życiu codziennym.
- 3) umożliwienie osobom niepełnosprawnym dostępu do przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych oraz sprzętu rehabilitacyjnego.
- 4) ułatwienie dostępu osobom niepełnosprawnym do usług rehabilitacyjnych.
- 5) pomoc w zakresie likwidacji barier technicznych, w komunikowaniu się oraz architektonicznych dająca możliwość uczestnictwa osobom z niepełnosprawnościami w życiu społecznym.
- 6) likwidacja barier transportowych.
- 7) wspieranie zatrudnienia osób niepełnosprawnych.
- 8) uczestnictwo osób niepełnosprawnych w programach PFRON, ROPS oraz EFS.
- 9) wykorzystanie potencjału istniejących placówek, instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych w zakresie wzmacniania i wspierania osób z niepełnosprawnościami w życiu społecznym.
- 10) szkolenie urzędników i osób pracujących z osobami niepełnosprawnymi z zakresu definiowania i zaspokajania potrzeb osób niepełnosprawnych.
- 11) edukacja dzieci i młodzieży oraz dorosłych niepełnosprawnych.
- 12) pomoc osobom niepełnosprawnym w zdobyciu wykształcenia na poziomie policealnym i wyższym.
- 13) pomoc osobom niepełnosprawnym w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej.
- 14) pomoc osobom niepełnosprawnym w aktywizacji zawodowej i społecznej.
- 15) pomoc osobom niepełnosprawnym w likwidacji barier w samodzielnym poruszaniu się.

5. Przewidywane efekty realizacji Programu:

- 1) umożliwienie usamodzielnienia osób niepełnosprawnych.
- 2) zapewnienie osobom niepełnosprawnym większego dostępu do rehabilitacji i wypoczynku.
- 3) ułatwienie osobom niepełnosprawnym funkcjonowania na rynku pracy.
- 4) zwiększenie liczby miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych w powiecie pilskim.
- 5) podniesienie poziomu wykształcenia osób niepełnosprawnych i poprawa ich mobilności zawodowej.

- 6) integracja środowiska osób niepełnosprawnych ze społecznością lokalną.
- 7) upowszechnienie problematyki niepełnosprawności w środowisku lokalnym.
- 8) złamanie stereotypów i uprzedzeń społecznych wobec osób niepełnosprawnych.
- 9) uwrażliwienie społeczeństwa na problemy osób niepełnosprawnych.
- 10) poprawa kultury obsługi osób niepełnosprawnych i lepsze wycucie ich potrzeb.

6. Harmonogram realizacji Programu

l.p.	Zadanie	Metody realizacji
1.	Współpraca podmiotów rządowych, samorządowych, pozarządowych w celu integrowania osób niepełnosprawnych ze środowiskiem lokalnym. Wspieranie aktywności obywatelskiej osób niepełnosprawnych.	1. Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych. 2. Inspirowanie osób niepełnosprawnych i ich rodzin do powoływania stowarzyszeń. 3. Integracja ze środowiskiem lokalnym.
2.	Pomoc osobom niepełnosprawnym w życiu codziennym	1. Udzielanie informacji na temat uprawnień. 2. Udzielenie wsparcia w postaci Asystenta Osobistego Osoby Niepełnosprawnej. 3. Szerokie prowadzenie akcji informacyjnej.
3.	umożliwienie osobom niepełnosprawnym dostępu do przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych oraz sprzętu rehabilitacyjnego.	1. Dofinansowanie zakupu przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych. 2. Dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego dla osób niepełnosprawnych.
4.	ułatwienie dostępu osobom niepełnosprawnym do usług rehabilitacyjnych.	1 Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w turnusach rehabilitacyjnych. 2. Udział osób niepełnosprawnych w projektach UE, w którym jest zapewnione są usługi rehabilitacyjne, bądź fizjoterapeutyczne.
5.	pomoc w zakresie likwidacji barier technicznych, w komunikowaniu się oraz architektonicznych dająca możliwość uczestnictwa osobom z niepełnosprawnościami w życiu społecznym	1. Dofinansowanie do likwidacji barier technicznych i w komunikowaniu się z otoczeniem. 2. Dofinansowanie usług tłumacza języka migowego. 3. Dofinansowanie w likwidacji barier architektonicznych w miejscu zamieszkania osób niepełnosprawnych. 4. Likwidacja barier w komunikowaniu się poprzez zwiększenie dostępu do technologii informatycznej.
6.	likwidacja barier transportowych.	Zakup środków transportu dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami dla jednostek organizacyjnych powiatu oraz organizacji pozarządowych.
7.	wspieranie zatrudnienia osób niepełnosprawnych.	1. Prowadzenie ewidencji osób niepełnosprawnych pozostających bez zatrudnienia. 2. Określenie potrzeb zawodowych wśród osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w PUP i udzielanie porad indywidualnych i zbiorowych. 3. Nauka umiejętności poszukiwania pracy. Doradztwo w zakresie samozatrudnienia. 4. Promowanie uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami w podnoszeniu swoich

		<p>kwalifikacji poprzez uczestnictwo w ogłaszanych projektach i programach krajowych jak i Unii Europejskiej.</p> <p>5. Wspieranie samozatrudnienia osób niepełnosprawnych – pomoc finansowa dla osób chcących rozpocząć działalność gospodarczą lub ją prowadzących.</p> <p>6. Wspieranie pracodawców chcących zatrudnić osoby niepełnosprawne – pomoc finansowa w przystosowaniu stanowisk pracy.</p>
8.	uczestnictwo osób niepełnosprawnych w programach PFRON, ROPS oraz EFS.	Pozyskiwanie dodatkowych środków na rehabilitację i aktywizację osób niepełnosprawnych oraz likwidację barier architektonicznych.
9.	wykorzystanie potencjału istniejących placówek, instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych w zakresie wzmacniania i wspierania osób z niepełnosprawnościami w życiu społecznym.	<p>1. Organizowanie wystaw twórczości osób niepełnosprawnych, spotkań, pikników środowiskowych itp.</p> <p>2. Współpraca instytucji i organizacji w zakresie rozwiązywania problemów osób niepełnosprawnych.</p>
10.	szkolenie urzędników i osób pracujących z osobami niepełnosprawnymi z zakresu definiowania i zaspokajania potrzeb osób niepełnosprawnych.	Udział kadry w szkoleniach z zakresu pomocy i poprawy kultury obsługi osób niepełnosprawnych, uwrażliwienie na ich ograniczenia, możliwości i potrzeby osób niepełnosprawnych.
11.	edukacja dzieci i młodzieży oraz dorosłych niepełnosprawnych.	<p>1. Poradnictwo dla rodziców dzieci ze specjalnymi potrzebami organizowanie różnych form kształcenia odpowiednich do potrzeb i możliwości niepełnosprawnych.</p> <p>2. Wspieranie innowacyjnych rozwiązań edukacyjnych na rzecz osób z niepełnosprawnościami.</p>
12.	pomoc osobom niepełnosprawnym w zdobyciu wykształcenia na poziomie policealnym i wyższym.	Dofinansowanie do nauki na poziomie policealnym i wyższym.
13.	pomoc osobom niepełnosprawnym w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej.	Dofinansowanie do nauki na poziomie policealnym i wyższym.
14.	pomoc osobom niepełnosprawnym w aktywizacji zawodowej i społecznej.	<p>1. Dofinansowanie w uzyskaniu prawa jazdy kat. B.</p> <p>2. Dofinansowanie do przystosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych posiadanego samochodu.</p> <p>3. Likwidacja barier w dostępie do uczestnictwa w społeczeństwie informacyjnym poprzez dofinansowanie do zakupu sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania.</p>
15.	pomoc osobom niepełnosprawnym w likwidacji barier w samodzielnym poruszaniu się.	<p>1. Dofinansowanie do zakupu wózków inwalidzkich o napędzie elektrycznym.</p> <p>2. Dofinansowanie do zakupu protezy kończyny w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne.</p>

IV. REALIZATORZY PROGRAMU

Realizatorami programu będą samorząd powiatowy, samorzady gminne, jednostki organizacyjne starostwa powiatowego oraz organizacje pozarządowe m.in:

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pile,

PUP – Powiatowy Powiatowy Urząd Pracy,

PPP – Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna,

WOB – Wydział Spraw Obywatelskich i Bezpieczeństwa,

WOŚ – Wydział Oświaty Starostwa Powiatowego,

ZAZ – Zakład Aktywizacji Zawodowej,

ZPChr – Zakłady Pracy Chronionej

DPS – Domy Pomocy Społecznej,

PZOON – Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności

BWA – Biuro Wystaw Artystycznych i Usług Plastycznych

WTZ – Warsztaty Terapii Zajęciowej.

V. TERMIN REALIZACJI PROGRAMU

Działanie Programu mają charakter ciągły i będą realizowane na terenie Powiatu Pilskiego w okresie trwania Programu tj. w latach 2021-2027.

VI. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Źródłami finansowania są:

- budżet jednostek samorządu terytorialnego,
- środki finansowe z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- środki finansowe Funduszu Pracy - FP,
- środki finansowe z Europejskiego Funduszu Społecznego i innych funduszy Unii Europejskiej,
- środki finansowe pozyskane z innych źródeł (np. sponsorzy)

VII. OCENA REALIZACJI PROGRAMU

Przez cały okres funkcjonowania Programu efektywność jego realizacji mierzona będzie corocznie w sposób jakościowy i ilościowy.

VIII. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Program poddany będzie monitorowaniu, polegającemu na systematycznym zbieraniu i analizowaniu ilościowym i jakościowym informacji w aspekcie finansowym i rzeczowym. Monitorowanie ma na celu zapewnienie prawidłowości realizacji Programu, bieżące wykrywanie nieprawidłowości oraz ich korygowania.

Monitoring będzie polegał na zbieraniu informacji dotyczących wykonywania zadań określonych w Programie od podmiotów zaangażowanych w jego realizację przez koordynatora Programu tj. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pile.

Monitoring ma na celu umożliwienie odpowiedzi na pytanie o skuteczność, efektywność i poziom realizacji Programu.

Ewaluacja programu to ocena jakości realizacji Programu w stosunku do założeń. Odnosi się to do efektów długoterminowych, zawartych w celach Programu.

Prowadzenie ewaluacji Programu jest konieczne ze względu na możliwość pojawienia się nowych okoliczności i problemów, których nie można było przewidzieć i zaplanować w czasie opracowywania Programu i które należy wziąć pod uwagę w trakcie jego obowiązywania.

Monitorowanie Programu oraz jego ewaluacja realizowane będą przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pile, które będzie dokonywało oceny stopnia realizacji zadań i zakładanych celów Programu.

IX. PODSUMOWANIE

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2021 – 2027 jest ważnym dokumentem strategicznym, wskazującym na działania mające na celu poprawę jakości życia osób niepełnosprawnych zamieszkujących na terenie Powiatu Pilskiego.

Program powstał w oparciu o analizę potrzeb osób niepełnosprawnych z naszego regionu oraz Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Pilskim. Oprócz krótkiej charakterystyki potrzeb tej kategorii społecznej przedstawia kierunki działań, mające na celu likwidację ograniczeń, z jakimi borykają się na co dzień niepełnosprawni.

Program ma charakter otwarty. Przewiduje uwzględnienie różnorodnych potrzeb i możliwości ich zaspokajania, tak by elastycznie reagować na zmieniającą się rzeczywistość oraz zwiększyć efektywność realizowanych zadań

Wykaz skrótów:

1. GUS Główny Urząd Statystyczny
2. PUP Powiatowy Urząd Pracy
3. ZAZ – Zakład Aktywizacji Zawodowej
4. ZPChr – Zakład Pracy Chronionej
5. PFRON - Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
6. PZOON - Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności
7. EFS - Europejski Fundusz Społeczny
8. FP - Fundusz Pracy
9. ROPS – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
10. UE – Unia Europejska
11. PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pile,
12. PUP – Powiatowy Powiatowy Urząd Pracy,
13. PPP – Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna,
14. WOB – Wydział Spraw Obywatelskich i Bezpieczeństwa,
15. WOŚ – Wydział Oświaty Starostwa Powiatowego,
16. DPS – Domy Pomocy Społecznej,
17. BWA – Biuro Wystaw Artystycznych
18. WTZ – Warsztaty Terapii Zajęciowej